

АТОМНИК УКРАЇНИ

№19 (1141) 7 вересня 2023 року

Заснована 1 грудня 2000 року

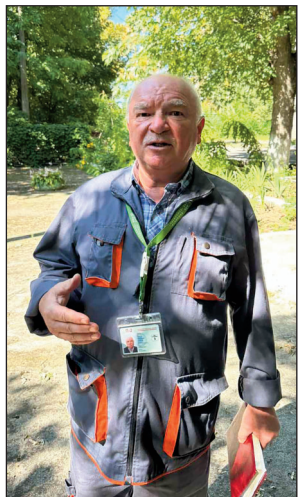
ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ

Ситуація повертається під контроль

З якими проблемами стикаються співробітники ДСП «Екоцентр» та як колеги намагаються підтримувати одне одного, розповідає Микола ДЖОЛА, голова первинної профспілкової організації підприємства, дозиметрист 5-го розряду.

Миколо Сергійовичу, які основні завдання покладено на ваше підприємство?

Ми здійснюємо моніторинг радіаційного стану; проводимо дозиметричний контроль персоналу, вантажів, техніки, які перебувають в Зоні відчуження та виїжджають за її межі. Також співпрацюємо з міжнародними організаціями з метою мінімізації наслідків аварії на ЧАЕС.

Якою є ситуація сьогодні?

Радіаційний фон нормалізується, адже від дати катастрофи минуло вже понад 30 років. Проте є ділянки, забруднені транс-

урановими радіонуклідами, період напіврозпаду яких триває тисячі років. Вочевидь вони становитимуть небезпеку ще довго. За планами Кабінету Міністрів України, на територіях, найбільше забруднених цезієм і стронцієм, буде проведено додатковий ретельний аналіз. Наше керівництво працює над тим, щоб ДСП «Екоцентр» було залучене до цієї важливої роботи.

(Закінчення на 2-й стор.)

РІВНІ ПРАВА

Без бар'єрів на атомних електростанціях

2021 року було прийнято Національну стратегію зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. А вже цього року урядом ухвалено план заходів з її реалізації на 2023-2024 роки. Програма створення безбар'єрного простору — це поетапна ліквідація для всіх груп населення фізичних, громадянських, освітніх, економічних та інших бар'єрів, які не дозволяють українцям, передусім маломобільним людям, молоді, жінкам, людям літнього віку себе реалізувати.

ВІЛЬНИЙ ДОСТУП

У НАЕК «Енергоатом», у її відокремлених підрозділах, також долучаються до цього процесу. Зокрема, на Хмельницькій АЕС проєкт такого документа вже підготовлено на основі пропозицій працівників (було проведено анкетування персоналу з інвалідністю ВП ХАЕС, кількість якого налічує 132 людини, для визначення потреб у матеріально-технічному забезпеченні, адаптації фізичного простору та морально-психологічного стану), обстежено основні об'єкти підприємства, на яких слід подолати фізичні бар'єри для вільного доступу людей з інвалідністю, створено робочу групу з упровадження безбар'єрного простору на підприємстві, враховано потреби в облаштуванні фізичного оточення та послуг. Це стосується передусім навчально-тренувального центру, спортивного комплексу, управління капітального будівництва, комунального господарства, транспортного цеху, центру ділових зустрічей, інформаційного центру. На перелічених об'єктах визначено персонал підрозділів, який у разі потреби допомагатиме людям з інвалідністю.

(Закінчення на 3-й стор.)

БЕЗПЕКА

Озброєний атом. Як Україна захищає свої АЕС

Кореспондент УНІАН Артур Крижний відвідав одну з українських АЕС та проінспектував безпекові заходи захисту режимного об'єкта. Ворог туди не пройде.

Атомні електростанції до війни живили електроенергією більш ніж половину України, а зараз, коли значна частка енергетичних потужностей країни зруйнована ворожими обстрілами, — чи не всю державу взагалі. У прийдешній період холодів ми цілковито покладатимемося саме на атомну електрику, тому безпека українських АЕС — одне з першочергових завдань держави сьогодні.

Дорогою до станції нас зустріли кілька блокпостів. У перші місяці війни перевірки на них були звичною справою для українців, але згодом значна частина зі встановлених по Україні пунктів безпеки неначе перетворилася на привиди війни, що досі триває: споруди стоять, а військові на них більше не чергують. Проте не у випадку атомної електростанції. Озброєна до зубів воєнізована охорона поруч з об'єктом перевіряла кожну машину, що прямувала у бік станції, та була присіплювала навіть до групи акредитованих журналістів.

Обшукавши автомобіль і переконавшись, що загрози ми не несемо, нам дозволили їхати далі. По мірі нашо-

го руху на горизонті починав виднітися величезний енергетичний об'єкт. Його масштаби дійсно вражають: за площею він був схожий на невелике місто.

За розмірами станцію можна порівняти із промисловими комбінатами Запоріжжя або Кривого Рогу. Мешканці цих міст можуть приблизно оцінити, про які масштаби йдеться.

Коли ми в'їжджали на територію атомної станції, нас знову зустріла вое-

нізована охорона разом зі службою безпеки об'єкта. Втім, військові з автоматами та залізним поглядом більше не підходили до нас — так, стояли осторонь. Вочевидь зони відповідальності змінилися. Тепер ми опинилися в руках охоронців АЕС. Проте час від часу повз нас все одно проходили патрулі зі зброєю. Мабуть, охорона об'єкта організована на найвищому рівні.

(Закінчення на 2-й стор.)

АНАЛІТИКА

Результати роботи місії МАГАТЕ на окупованій ЗАЕС

Рік тому, 1 вересня 2022 року, на Запорізькій АЕС приступила до роботи постійна моніторингова місія МАГАТЕ. Присутність експертів Агентства на ЗАЕС розпочалася з візиту на окуповану атомну станцію Генерального директора МАГАТЕ Рафаеля Маріано Гроссі. Про результати роботи постійної моніторингової місії за рік та про те, як змінилася за цей час ситуація з ядерною та радіаційною безпекою на ЗАЕС, поінформував на брифінгу в Медіацентрі «Україна-Укрінформ» в.о. Голови Держатомрегулювання — Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України Олег Коріков.

«Присутність місії МАГАТЕ на Запорізькій АЕС — беззаперечний факт підтримки України міжнародною спільнотою, яка є консолідованою в тому, що ЗАЕС є українською станцією і має бути повернута під контроль українського Уряду. Позиція цивілізованих країн чітко визначена у трьох резолюціях Ради керуючих МАГАТЕ, прийнятих 2022 року і які закликають росію до деокупації, демілітаризації ЗАЕС, звільнення усіх українських

територій», — заявив очільник Держатомрегулювання.

Плюси

Керівник також відзначив такі важливі фактори роботи місії:

- постійна присутність експертів МАГАТЕ на ЗАЕС дозволяє Україні отримувати інформацію про ситуацію на окупованій АЕС, стан ядерної та радіаційної безпеки, про протиправні та злочинні дії нелегітимної окупаційної адміністрації;

(Закінчення на 3-й стор.)

АТОМНИЙ СПОРТ

Спортивне орієнтування — спорт для всіх, або філософія життя

Неймовірно, фантастично, вражаюче та надихаюче — саме такі відчуття залишаються у спогадах чотирьох южноукраїнців від участі в Чемпіонаті світу зі спортивного орієнтування серед ветеранів, який відбувся у серпні в м. Кошице (Словаччина). Понад 3300 учасників із 41 країни світу протягом тижня змагалися за звання найкращого на 5 дистанціях: спринт-кваліфікація та спринт фінал містом, кваліфікація та фінал на середній дистанції лісом, довга лісова дистанція по гірській місцевості.

Достойний приклад для молодих Чемпіонат світу зі спортивного орієнтування серед ветеранів — це змагання, участь в яких беруть спортсмени віком від 35 років і старше. Згідно з регламентом змагань учасників було поділено на 12 вікових категорій серед чоловіків від 35 до 90 років (з кроком у 5 років) та 11 категорій у жінок. Унікальність цих змагань та загалом

самого виду спорту в тому, що він практично не має вікових обмежень.

Цікавим фактом стало те, що найбільша кількість учасників спостерігалася навіть не серед 35-45-річних спортсменів, а серед спортсменів вікових груп Ч-60 та Ч-65 (понад 230 та 260 чоловіків відповідно).

Але найбільш вражаючим фактом для всіх шанувальників здорового способу життя була участь у змаганнях чоловіків та жінок вікових категорій 75, 80, 85 та 90 років. При цьому кількість учасників у цих категоріях була також неймовірною! Наприклад, у віковій категорії Ч-90 за право бути найкращим змагалися 19 учасників, які кожен змагальний день плевнено долали дистанції від 2 до 4 км, пересуваючись незнайомою місцевістю за допомогою компаса та карти.

Сила духу, оптимізм, життєстійкість та рухова активність цих учасників протягом усіх днів змагань просто приголомшували! Щоденні заняття фізкультурою та спортом, які, попри поважний вік, є невід'ємною части-

ною їхнього повсякденного життя, викликає неймовірну повагу та є справжнім прикладом для наслідування молодому поколінню.

Перший досвід — успішний!

Команда України на Чемпіонаті світу в Словаччині була представлена 77 спортсменами, серед яких — 4 представники южноукраїнського клубу спортивного орієнтування «Олімп»: Леся Свідницька, Олексій Денисов, Марина Вичуб, Микола Скуляр. Для южноукраїнських спортсменів, життєвий та трудовий шлях яких пов'язано з різними сферами професійної діяльності, участь у змаганнях серед ветеранів такого рангу була першим спортивним досвідом. І попри відсутність медалей Чемпіонату світу, наші були неперевершені! Сила волі, жага до перемоги, рішучість та цілеспрямованість, уміння володіти собою при оперативному прийнятті виважених рішень, щоденний аналіз та робота над помилками після кожного дня змагань — викликають пошану і захоплення.

(Закінчення на 4-й стор.)

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ

Ситуація повертається під контроль

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Наскільки швидко вдалося відновити діяльність підприємства, після того як Чорнобильська зона була звільнена від російських загарбників?

Наші колеги почали повертатися сюди відразу після деокупації. Потрібно було оцінити стан підприємства, провести інвентаризацію, опрацювати запити до бюджету. На жаль, нестача фінансування — проблема для багатьох держпідприємств. І ми також це відчуваємо. У 2021 році, коли ми перейшли на одну

пункти радіологічного контролю у Паришеві та в Діброві нині не працюють. А зменшення обсягів роботи спричиняє скорочення персоналу. По-друге, бюджетне фінансування було зменшено на понад 5 млн гривень... Крім того борги підприємства перед Пенсійним фондом України за нарахування та виплату пільгових пенсій «з'їдають» частину як бюджетних коштів, так і коштів, зароблених підприємством, за надання послуг. Ця проблема потребує вирішення на найвищому рівні нашої влади.

А з тими, хто продовжує тримати в руках зброю, підтримуєте зв'язок?

Обов'язково! І надаємо їм посильну допомогу. До Дня захисників і захисниць України передали принаймні символічну матеріальну допомогу. Також збирали кошти на конкретні потреби підрозділів, де служать колеги: на дрон, на автомобіль, на покришки. Бензопилу подарували — а це незамінна річ для вирішення побутових питань на війні. Регулярно проводимо збори на ліки для ЗСУ.

Підтримуєте й тих, хто має проблеми зі здоров'ям тут, у тилу?

Прийти на допомогу колегам, які опинилися у скруті, — це ж і є одне з головних завдань профспілки. Якщо не вистачає коштів із нашого фонду, звертаємося до всього колективу.

Як переконали приєднуватися до профспілкової організації?

Просто інформуємо про нашу діяльність, а особливо про проблеми, що постали перед підприємством; про те, як профспілковий комітет допомагає керівництву вирішувати ці питання. Ми також даємо про соціальний захист, намагаємося у разі потреби підтримати усіх, хто опинився у скруті. Відзначаємо професійні свята — видаємо грамоти і матеріальну допомогу. До Нового року традиційно вітаємо дітей співробітників. Навіть якщо вони перебувають за кордоном або в далекому від нас регіоні України, переказуємо батькам на картку кошти на гостинці — аби нікого не залишити поза увагою. Плідна

співпраця з керівництвом підприємства, особливо з Миколою Євсєнком, головним інженером підприємства, спрямована на підвищення соціального захисту наших працівників, також дає свої позитивні результати.

А ще скажіть, бережете пам'ять про тих колег, які віддали здоров'я та життя, працюючи в Зоні відчуження?

Дійсно, меморіальна дошка — це святе для нас місце. Доглядаємо за нею, купуємо та покладаємо до стели квіти в пам'ятні дати. Прагнемо, щоб наступні покоління берегли спогади про трудовий подвиг старших співробітників. І звісно, працюємо над тим, щоб передати молоді наш досвід.

Усі наші колеги дуже сумлінно виконують свої обов'язки. Переконали, планові «спокійна» праця не менш важлива, ніж дії в екстремних ситуаціях. Тож сподіваємося на справедливую оцінку нашої роботи.

Марічка СМЕРЕКА

Чи варто вживати гриби-ягоди з-під Чорнобиля?

— Купуючи лісові дари, так само, як і раніше, слід переконалися, чи не були вони зібрані в Зоні відчуження. Відділ контролю навколишнього середовища регулярно, відповідно до графіка вахт (кожні два тижні, а то й частіше), здійснює перевірку ґрунту, води, опадів тощо за всіма регламентними показниками, — наголошує Євген Пересунько, заступник начальника відділу експериментальних методів дослідження лабораторії ДСП «Екоцентр». — Більшість із них у нормі, однак є окремі місця, де радіаційне забруднення зберігається. З огляду на це, від споживання ягід та грибів невідомого походження ліпше утриматися.

КРИТИЧНІ ПИТАННЯ

Лист Президенту

Шановний Володимире Олександровичу!

Протягом 2022-2023 років я, як голова профкому, звертався до Вас від імені трудового колективу з приводу критичної ситуації, що склалася на єдиному в Україні урановидобувальному державному підприємстві «Східний гірничозбагачувальний комбінат» (далі ДП «СхідГЗК»). Підставою для цього було те, що рішення, які приймалися державними органами найвищих рівнів, формально для покращення ситуації, насправді не виконуються.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2021 р. «Про заходи з нейтралізації загрози у сфері атомної енергетики і промисловості», введеного в дію Вашим Указом №35 від 29 січня 2021 р., було доручено вжити вичерпних заходів для забезпечення сталого розвитку урановидобувного та уранопереробного державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» з метою до 2026 року збільшити виробництво уранового оксидного концентрату до повного задоволення потреб вітчизняної ядерної енергетики — рішення не виконуються, виробництво уранового концентрату невинно знижується, але я отримую від владних структур відписки, в яких йдеться про «покращення» на комбінаті.

Натомість на моє останнє звернення від 25.05.2023р №24 до Вас з приводу критичної ситуації, що склалася на ДП «СхідГЗК», я також отримав відписку з Офісу Президента за підписом заступника Керівника Офісу Р. Шурми від 13.06.2023 року №44-01/1154, в якому мені було запропоновано знайти інвестора для державного підприємства. На мою думку, пан Шурма не знає законодавства України, згідно з яким у нас як у стратегічного державного підприємства є орган управління — Міненерго, і рішення таких питань входить у компетенцію саме органу управління, а не голови профкому комбінату.

Найбільш вражаючим є те, що проблеми комбінату почалися задовго до війни і свідчать про злочинне небажання владних та біля владних можновладців зрозуміти і визнати те, що вітчизняне ядерне паливо для наших АЕС є, на цей час, запорукою енергетичної безпеки України.

На сьогодні заборгованість ДП «СхідГЗК» по заробітній платі становить 5 місяців, а це майже 300 млн грн. Також не здійснюється розрахунок з працівниками, які звільнилися, не виплачуються аліменти та відпускні.

Підприємство не в змозі повністю розраховуватися за енергоносії, вчасно не перераховуються податки та ЄСВ. Не виконуються Колективний договір комбінату.

На глибоке переконання профкому ДП «СхідГЗК» та більшості провідних спеціалістів комбінату, якщо КМУ, Міненерго та інші міністерства й відомства терміново не вживуть заходів щодо виконання своїх же рішень, то Державну цільову програму розвитку атомно-промислового комплексу на період з 2024 до 2028 року, яка наразі розробляється і яка життєво необхідна Україні, не потрібно буде розробляти і приймати, тому що комбінат до 2024 року може перестати існувати. Вже нині загроза остаточної зупинки комбінату реально існує. Це призведе до неминучої втрати енергонезалежності нашої з Вами держави.

Пане Президенте, свого часу Україна втратила ядерну зброю і ми знаємо до чого це призвело. Тому, виходячи з вищевикладеного, вимагаємо від влади Держави Україна негайно втрутитись у ситуацію, прийняти рішення, які не дадуть знищити урановидобувну та уранопереробну галузь України, та суворо проконтролювати їх виконання.

З повагою,
Голова ППО ДП «СхідГЗК»

В.О. СКУБА

25-розрядну тарифну сітку, зарплати працівників зросли. У нас були, здавалося, чудові перспективи. Однак не всі об'єкти вищого керівництва були виконані, і підприємство заборгувало співробітникам заробітну плату за 2 місяці. Щоб вирішити це питання, нам з колегами по профспілці довелося дійти до рівня тодішнього в.о. заступника міністра, і на щастя, кошти було виділено — ми погасили заборгованість, виплатили оздоровчі.

Але у 2022 році корективи почала вносити війна?

Так, і це вимушено призвело до зменшення кількості робочих місць. Поперше, лівобережжя Зони відчуження, де знаходяться меліоративні системи, за які ми відповідаємо, зараз недоступне. Зруйнований міст, понад те, територія за ним щільно замінована. Два

І яке рішення було ухвалено в такій ситуації?

Керівництво і профспілка вирішили діяти строго у рамках закону. Ми мусили призупинити на час воєнного стану трудові відносини майже з 50 співробітниками, але вони отримали всі належні їм виплати. Серед тих, хто був скорочений, частина людей перебуває за кордоном, і вони з повним розумінням поставилися до такого кроку. Частина має статус ліквідаторів аварії на ЧАЕС, тож їм належить певна соціальна підтримка.

Кількість співробітників зменшилась й через те, що багато хто пішов до лав ЗСУ?

На військовій службі перебуває 21 чоловік, 11 з них — члени профспілки. Двоє з колег вже демобілізовані та найближчим часом планують повернутися до роботи.

БЕЗПЕКА

Озброєний атом. Як Україна захищає свої АЕС

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Ми почекали на нашого «атомного гіда» — працівника пресслужби, який поступово увів нас у курс справи: що оглядатимемо, яких безпекових заходів варто дотримуватись і що робити категорично не можна. І лише потім ми вирушили на «екскурсію». Зупинка номер один — машинна зала, де відбувається генерація електрики.

Машинна зала

Загалом, основна мета нашого візиту — побачити під'єднання до енергомережі ядерного блока-тисячника, який пройшов успішний плановий ремонт перед зимою. Тисячником він зветься тому, що може виробляти до 1000 мегават електроенергії на годину. А це — світло у сотні тисяч квартир.

Щоб краще зрозуміти, куди ми потрапили, уявіть собі вели-

чезний ангар для літаків, у якому стоять масивні генератори. Середині них — гаряча пара, що утворюється в результаті нагрівання води від урану в реакторі. Вона приводить у рух турбіни, які й генерують електрику для роботи наших ноутбуків, кондиціонерів, холодильників та іншого електричного обладнання.

Перед входом до зали усім видали каски та навушники (замість яких можна використовувати одноразові вушні затички — хто як любить). Використовувати ці засоби безпеки — обов'язкова вимога для всіх, хто потрапляє у приміщення. За гучністю машинна зала може зрівнятися лише з рок-концертом. При цьому другий навіть програв за децибелами.

По п'ятах, майже дихаючи у потилицю, за нами ходили працівники служби безпеки станції,

спостерігаючи, чи не фотографуємо ми те, що не дозволено. До речі, усі знімки можна зробити тільки на зареєстровані заздалегідь камери, тож якщо спробувати витягти телефон і щось на нього зафіксувати — отримаєш по шапці.

Один з інженерів АЕС ходив і перевіряв роботу турбін. На наше прохання навіть погодився позувати для кадру. Але на мільйони запитань працівники станції нам не відповідали. Розповідали лише про те, що давно було відомо, а уточнювати щось відмовлялися: «Не можемо таке розголошувати без офіційного дозволу керівництва». Інформаційної тиші дотримуються.

Управління атомного гіганта

Далі дорога привела нас до блокового щита управління — місця з купою кнопок, де й відбувається моніторинг та керування усіма процесами на атомній станції. Ця система забезпечує операторів об'єкта засобами для нагляду за параметрами реакторів, турбін та систем охолодження.

Увійшовши до зали, ми побачили операторів та працівників АЕС, які займалися рутинною для себе справою — керували атомним гігантом.

Тим часом нещодавно введений в експлуатацію енергоблок уже демонстрував красиву цифру потужності — 981 мегават.

Слідом за нами до зали управління увійшов Петро Котін, голова компанії «Енергоатом», яка керує роботою усіх атомних станцій в країні. Топ-менеджер походив приміщенням, поспілкувався з

Фото УНІАН, Олександр СИНІЦЯ

атомниками та підписав певні документи.

Фінальний акорд

Після основної частини нашого туру ми вирушили на інший об'єкт енергетики, що необхідний для балансування енергомережі. У разі виникнення дефіциту електроенергії ядерні енергоблоки не можуть швидко збільшити потужність: на це може піти до трьох діб. Отож щоб покрити нестачу, вмикаються генератори на цьому об'єкті.

«Ми забезпечимо всі необхідні ремонти реакторів. До зими відремонтуємо усі дев'ять, які знаходяться під контролем України, й виведемо їх на повну потужність. П'ять з них уже відремонтовано, ще 4 — у ремонті. Вся потужність узимку буде видаватися в енергосистему — це 7600 мегават», — прозвітував очільник «Енергоатома».

Настав час рушати вже у зворотному напрямку — додому. Дорогою назад кілька учасників нашої «екскурсії» забажали зняти загальний вид АЕС, з цією метою вони вийшли з автобуса, але за надто довго не поверталися. За кілька хвилин нашому гідю повідомили моторошну новину: «У нас проблеми».

А річ у тім, що хтось з місцевих жителів побачив, як купа невідомих знімає атомний об'єкт. Як і належить у такій ситуації, свідомий громадянин викликав поліцію. Значних проблем це нам не завдало, бо ми мали офіційний дозвіл на фільмування. Проте така неприємна на перший погляд подія продемонструвала ще одну важливу річ: крім озброєних військових формувань, станцію від зайвих очей також стережуть пересічні громадяни та поліція.

Фото УНІАН, Олександр СИНІЦЯ

Профспілки відповідно до Конституції України є єдиними організаціями, яким делеговано право на захист прав та інтересів трудящих!

НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

«Борги по зарплаті — проблеми та шляхи вирішення»

5 вересня відбувся Круглий стіл на цю актуальну тему. В обговоренні складнощів, гострих моментів і проблем взяли участь представники Атомпрофспілки. А саме: Скуба Віталій Олександрович, голова Східної об'єднаної організації профспілки, Сіпєєв Валерій Іванович, фахівець з охорони праці та соціального страхування відділу колективно-договірної та правової роботи ЦК профспілки, та Охріменко Ігор Вікторович, юрист ЦК профспілки (м. Жовті Води). Модератором заходу виступив ШУБІН Олександр Олександрович, заступник Голови Федерації професійних спілок України.

Першою виступала Живолуп Ірина Володимирівна, завідувачка відділу з питань оплати праці департаменту з питань бюджету та оплати праці апарату ФПУ, з темою «На шляху до ліквідації заборгованості із заробітної плати — законопроект №9510».

Потім відбулася панельна дискусія, яка мала декілька тем для обговорення:

- проблема заборгованості із заробітної плати, шляхи її розв'язання в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України;
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, у тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» (реєстр. №9510). Його позитиви та недоліки. Пропозиції щодо доопрацювання.

В обговоренні взяли участь професор кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заслужений діяч науки і техніки України, дійсний член Академії економічних наук України Варналій Захарій Степанович; провідний експерт соціальних і гендерних програм Українського Центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова Пищуліна Ольга

Миколаївна; старший науковий співробітник сектору економіки праці відділу соціоекономіки праці, канд. ек. наук, доцент ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» Перегудова Тетяна В'ячеславівна та інші.

Від Атомпрофспілки виступив Скуба В.О., який розповів про заборгованість із заробітної плати працівникам СхідГЗК та дія, які проводить Атомпрофспілка та Східна об'єднана організація профспілки з метою її погашення та стабільної роботи підприємства, листи до керівників Уряду, Міністерства, Президента України, а також про підтримку профспілкою проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» (реєстр. №9510).

Законопроект №9510 передбачається зокрема:

- зобов'язати роботодавця, у разі затримки виплати заробітної плати на строк більше 15

календарних днів після закінчення місяця, за який здійснюється виплата, сплатити працівникові пеню в розмірі та на умовах, визначених трудовим або колективним договором, але не менше облікової ставки Національного банку України у розрахунку на рік за кожен день затримки, та виплатити всю суму заборгованості із заробітної плати та суму компенсації відповідно до Закону України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати»;

- надати право працівнику тимчасово припинити виконання роботи у разі затримки виплати заробітної плати на строк більше 15 календарних днів;

- забезпечити у разі банкрутства підприємства виплату працівнику компенсації у розмірі трьох середньомісячних заробітних плат працівника за дванадцять місяців, що передують місяцю, в якому порушено справу про банкрутство чи припинено трудовий договір у разі звільнення працівника до порушення зазначеної справи. При цьому максимальний розмір компенсації не може перевищувати дванадцять мінімальних заробітних плат станом на 1 січня відповідного року;

- включати до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування період, за який працівнику виплачено вищезазначену компенсацію заробітної плати, як період, за який сплачено єдиний внесок із виплатної суми компенсації заробітної плати, та врахувати його при обчисленні страхового стажу для призначення пенсій та страхових допомог за рахунок коштів соціального страхування;

- функції з виплати працівнику компенсації заборгованої заробітної плати у випадку неплатоспроможності роботодавця покласти на Державну службу України з питань праці.

АНАЛІТИКА

Результати роботи місії МАГАТЕ на окупованій ЗАЕС

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

- завдяки постійним моніторинговим місіям МАГАТЕ на ЗАЕС та інших атомних станціях Україна залишається відкритою та прозорою перед світовою спільнотою навіть в умовах війни;
- присутність експертів МАГАТЕ дає можливість швидко та аргументовано спростовувати різні російські фейкові звинувачення (безпідставні закиди про створення «брудної бомби» тощо);
- чинить певний тиск на російських окупантів, які не звикли працювати в умовах постійного моніторингу;
- завдяки МАГАТЕ організовано систему надання допомоги українським підприємствам для підвищення рівня ядерної безпеки через мережу реагування та надання допомоги RANET (Україна отримує засоби індивідуального захисту, вимірювальну техніку, засоби зв'язку, спеціалізований автотранспорт тощо). Станом на сьогодні Україна отримала через мережу RANET допомогу від Румунії, Швеції, Австралії, Іспанії, Німеччини, Франції, Угорщини, Ізраїлю, Швейцарії, Канади, США.

Мінуси

«Однак, попри позитивні фактори, нам, разом із МАГАТЕ, не вдалося зробити головне: забезпечити безпеку на Запорізькій АЕС», — зазначив Олег Коріков та окреслив такі проблеми:

- ЗАЕС перетворилася з виробника електрики на споживача (ще у вересні 2022 року два енергоблоки виробляли електроенергію, зараз усі — в стані зупину);
- легітимний менеджмент втратив доступ на ЗАЕС і наразі доступ українського легітимного керівництва не відновлено;

- у разі скоротилася чисельність українського персоналу (рік тому було близько 5000 фахівців, зараз залишилося близько 1000), натомість окупаційна адміністрація завозить на ЗАЕС кого завгодно з російських, білоруських АЕС тощо;

- залишається значний ризик знеструмування ЗАЕС;
- фізичний доступ на ЗАЕС продовжує контролюватися окупантами (це призводить до збільшення мілітаризації АЕС, створення блокпостів, перешкод, вогневих позицій, подальшого порушення логістики);

- не надається повний доступ експертам МАГАТЕ до території, обладнання та систем АЕС (окупанти вирішують, яку саме інформацію надавати МАГАТЕ, куди допускати експертів, а куди — ні, тобто російські терористи намагаються впливати на роботу місії);

- не відновлена онлайн-передача даних з автоматизованої системи радіаційного контролю на промисловому майданчику ЗАЕС, яку окупанти відключили в травні цього року (це ускладнює реагування на можливу радіаційну аварію на ЗАЕС та позбавляє Україну спроможності виконати умови Міжнародної конвенції про оперативне оповіщення про ядерні інциденти);
- залишається деградованою система аварійної готовності та реагування (припинили функціонувати внутрішній та зовнішній кризові центри, пожежні частини).

Олег Коріков підсумував, що цивілізований світ, який експлуатує мирні ядерні установи, має визначитися та ізолювати ядерного терориста, застосувавши економічну ізоляцію (санкції, припинення співпраці, зупинення реалізації контрактів) і політичну ізоляцію (виключення росії з міжнародних організацій, зокрема і з МАГАТЕ).

За матеріалами Держатомрегулювання

РІВНІ ПРАВА

Без бар'єрів на атомних електростанціях

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)
БАЗОВІ ЗРУЧНОСТІ

Щодо транспорту, на Хмельницькій електростанції є автобуси з перевезення персоналу, спеціально обладнані для потреб людей з інвалідністю. 14 з них з відкидними пандусами.

Також перевірено усі зупинки за маршрутом руху автобусів щодо сумісності з цими пандусами. У разі потреби перевезення людей з інвалідністю в автобусі є кнопка виклику водія, який допомагає людині зайти в автобус.

У центрі ділових зустрічей ХАЕС облаштовано спеціальний номер для проживання, санвузли, встановлено пандуси. Зали для засідань та ресторан центру ділових зустрічей теж придатні для перебування людей, які користуються колісними кріслами.

РІВНІСТЬ ВІКОВА,
НАЦІОНАЛЬНА І ГЕНДЕРНА

Але Національна програма безбар'єрності — це не тільки створення безперешкодного фізичного оточення. Це багатоглибше і глибше. Так, окрім фізичних бар'єрів, на Хмельницькій АЕС уже усувають недоліки в комунікаціях: впроваджено «Словник толерантної мови». Безбар'єрність — це рівність вікова, національна і гендерна.

Гендерні перетворення, до речі, визнані у світі однією з шести найважливіших цілей тисячоліття, в більшості країн прийнято відповідні законодавчі акти, в Україні також. Національна компанія «Енергоатом» одна з

перших в Україні запровадила низку програм для створення гендерно сприятливих умов праці на енергетичних підприємствах України, які реалізовує разом з профспілкою.

Атомпрофспілка з початку своєї історії дуже тісно і плідно співпрацювала в цьому напрямі з різними міжнародними організаціями. Ще 1995 року профспілка приєдналася до найавторитетнішої та найчисельнішої на той час Міжнародної федерації профспілок гірників, хіміків, енергетиків та різноробочих (ІСЕМ). (У 2012 році ІСЕМ увійшла до Глобального союзу IndustriALL). Наприкінці дев'яностих за підтримки Фонду ім. Фрідріха Еберта ІСЕМ почала проводити різноманітні семінари з питань гендерної політики. На той час це було незвичне, нове. Поступово, беручи участь у гендерних заходах, в Атомпрофспілці зрозуміли, що це не лише питання «на злобу дня», а й потужний ресурс організаційного зміцнення профорганізації.

СТРАТЕГІЧНІ КРОКИ

У 2001 році у профспілці було ухвалено дві нові організаційні стратегії, стосувалися вони молодіжної та гендерної політики. На Пленумі ЦК Атомпрофспілки 2003 року було створено Постійну гендерну комісію при ЦК Атомпрофспілки, прийнято відповідне положення. Також було рекомендовано профспілковим комітетам на підприємствах атомної енергетики та промисловості створити при своїх профспілкових комітетах або постійно діючі комісії, або робочі групи. І невдовзі на багатьох підприємствах у сфері впливу Атомпрофспілки, зокрема, на всіх

діючих атомних електростанціях, на ДП «СхідГЗК», ДСП ЧАЕС такі комісії було утворено. Сьогодні є вже законодавче підґрунтя для цієї роботи. А на той час в Україні щодо гендерної рівності були лише наміри, не оформлені законодавчо тенденції. Фахівцям Атомпрофспілки доводилося розписувати напрями роботи комісії.

НОВІ ВИКЛИКИ —
НОВІ ПОДОЛАННЯ

Деякі з цих напрямів залишаються актуальними і сьогодні. На жаль, з'явилися й нові, трагічні, виклики. Внаслідок російської військової агресії чимало працівників галузі, чоловіків та жінок, які захищали країну у лавах Збройних Сил України, повертаються з війни на підприємства скаліченими. Вони потребують реабілітації, особливих умов і ставлення.

Цікавий та дещо незвичний захід відбувся нещодавно на Хмельницькій АЕС. Силами профспілки, членів «Клубу рибалок-аматорів ВП ХАЕС» та за матеріальної підтримки адміністрації станції було організовано для працівників, які повернулися з фронту, рибалку. Деякі з них були на візочках. Юрист Атомпрофспілки Олександр Брянчик варив їм прямо на березі смачну юшку.

Спортивні об'єкти Хмельницької електростанції, які перебувають у віданні профспілки, також готуються до повернення працівників з війни. Закуповується необхідне обладнання для того, аби люди з особливими потребами могли потрапити за бажання у басейн. Щоб і на інвалідному візочку у спортивному клубі могли пограти у настільний теніс тощо.

Існування профспілкового руху в Україні — це ознака рівня цивілізованості держави

ЗАКОНОДАВСТВО

Дійшли згоди

Представники спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок взяли участь у результативній нараді за результатами міжвідомчого погодження проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу радону в Україні та нотифікації про радіаційні ризики і Методики проведення моніторингу радону». Від Федерації профспілок України брала участь Діана Казакова, від Профспілки працівників охорони здоров'я України — Вікторія Коваль, від Атомпрофспілки — Євгеній Ігнатюк.

За результатами узгоджувальної наради, представники спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок досягли взаєморозуміння з неврахованих зауважень, провели обговорення, отримали роз'яснення щодо неврахованих зауважень і дійшли згоди стосовно спірних питань.

У подальшому доопрацьований проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу радону в Україні та нотифікації про радіаційні ризики і Методики проведення моніторингу радону» буде направлений до СПО об'єднань профспілок.

ЮРИДИЧНА
КОНСУЛЬТАЦІЯ

Якщо під час виконання тимчасових або громадських робіт працівник захворіє, то чи потрібно оплачувати такий листок непрацездатності?

Так, потрібно оплачувати. Оскільки на працівників, залучених до громадських та інших робіт тимчасового характеру, поширюється загальнообов'язкове державне соціальне страхування, вони є застрахованими особами і мають право на допомогу по тимчасовій непрацездатності з урахуванням їх страхового стажу.

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ — ЦЕ ...

Тут вважають, що надзвичайно принагідним стане досвід енергодарських енергетиків. Саме на ЗАЕС, яка зараз перебуває в російській окупації, були вперше впроваджені реабілітаційні програми для спортсменів-інвалідів під керівництвом тренера Запорізької АЕС Сергія Кумейка. Енергодарським паралімпійським спортсменкам Раїсі Топорковій та Аліні Кумейко рівних у паєурліфтингу в Україні немає. Вони вибороли медалі й кубки світу.

Скалічених війною людей повертатиметься на підприємства дедалі більше і більше, і на атомних електростанціях уже враховують їхні потреби.

Лілія СОКОЛОВА

НАШІ ПЕРЕМОЖЦІ

«Тримаємося, віримо і чекаємо на нашу Перемогу!»

Людмила Бабак — це ім'я вже увосьме поспіль відзначають на спортивних аренах світу. Наша видатна спортсменка є восьмиразовою переможницею чемпіонатів світу з веслувального марафону. Її історія сповнена наполегливості, таланту та неймовірної витривалості.

Ви перемагаєте увосьме! Ми пишаємося вами. Розкажіть, будь ласка, трошки про себе.

Так, це моя восьма перемога на чемпіонатах світу з

веслувального марафону. З 2017 року я спеціалізуюся на довгих дистанціях і тримаю звання чемпіонки світу. Також я двічі виграла коротку дистанцію. А цього разу знову

виграла перемогу на довгій дистанції у Данії.

Я почала займатися спортом ще з дитинства і спробувала багато видів активності в рідному Енергодарі. Та коли мені виповнилося 11 років, друзі запропонували спробувати веслування, і мені це дуже сподобалося. Так я вирішила пов'язати своє життя з цим видом спорту.

Поділіться, якою була для вас ваша перша значуща перемога.

Моя перша важлива перемога була на Чемпіонаті світу з марафону, коли я ще змагалася у складі юніорів і виграла, веслуючи в каное. Це було надзвичайною подією для мене. І неймовірно відчуття!

Потім ви перейшли до веслування на каное. Як це вплинуло на вашу кар'єру?

Після веслування я спробувала каное і виявила, що мені подобаються довгі дистанції. Тоді й почала змагатися в цьому виді спорту. Спочатку було важко, бо це був період, коли жіноче каное тільки починало набирати

обертів. Тож вирішила спробувати себе в марафоні на каное. Мої перші змагання на каное в марафоні відбулися на Чемпіонаті України, де я виграла золото. А потім і на Чемпіонаті світу.

До речі, своїм власним досягненням вважаю ті змагання, коли я була ще юніоркою і мені, стартуючи на 3 хвилини пізніше дорослих, вдалося перемогти всіх своїх, наздогнати дорослих і посісти серед них третє місце!

Скільки ви тренуєтесь щодня?

Зазвичай на воді від 12 до 16 км за одне тренування, якщо це два тренування в день, а якщо одне, то 18-20 км. Узимку кілометраж навіть більший. Ми виїжджаємо в околицях рідного міста туди, де вода не замерзає.

Це, без сумніву, вражає досягнення. Дякуємо за вашу розповідь про спортивну кар'єру. Тепер поговоримо про важливі події у вашому житті поза спортом. Розкажіть, будь ласка, про вплив війни на вашу сім'ю і ваше життя.

Війна справді вплинула на мене і мою сім'ю, як і на кожну людину в Україні. Ми з командою на початку війни перебували спочатку в Туреччині, потім у Румунії. Але коли команду вирішили повернути до України для подальшої підготовки, мене не викликали на спортивні збори, хоча в списку збірної команди я була. Я поїхала до Португалії, бо там були друзі, вони допомогли мені облаштуватися, і я знайшла певну підтримку та можливості для життя. Але стала втрачати можливість виступати за Україну, і це було дуже прикро. На цей Чемпіонат я подавалася самостійно і виграла це право. Наразі продовжую жити в Португалії. І дуже переживаю за батьків, їм зараз важко — вони перебувають на окупованій території.

Як ви спілкуєтесь зі своїми батьками, як вони справляються зі складними обставинами?

Спілкування з батьками дійсно стало складним. Вони залишилися в Енергодарі, хоча й втратили роботу. В разі переміщення у безпеч-

ний регіон вони не зможуть нормально жити, адже 2000 грн, що їх отримують від держави, не вистачить навіть оселю зняти, а знайти роботу їм, людям передпенсійного віку, також буде нелегко.

Але моя родина і я тримаємося, віримо і чекаємо на нашу Перемогу!

АТОМНИЙ СПОРТ

Спортивне орієнтування — спорт для всіх, або філософія життя

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)
Гідні результати

Найкращий результат серед южноукраїнських спортсменів показала Леся Свідницька (СК «Олімп» ВП ПАЕС), яка на дистанції спринт зайняла 23 місце серед 65 учасниць вікової групи Ж-40 та 25 місце на середній дистанції. При цьому час відставання на фініші між спортсмен-

найвищого рангу та бажаного їм натхнення і завзяття на життєвому та спортивному шляху!

Вітаємо також усіх шанувальників цього виду спорту та всіх представників южноукраїнського клубу спортивного орієнтування «Олімп», які у своєму прагненні залучити до активного способу життя та занять фізичною культурою і спортом дорослих та дітей нашого міста, своїм особистим прикладом популяризують чудовий вид спорту, що об'єднує розумову діяльність та фізичне навантаження.

Нові здобутки на батьківщині

Тільки-но завершився Чемпіонат світу серед ветеранів у Словаччині, а представники южноукраїнського клубу спортивного орієнтування «Олімп» знову вражають нас своїми спортивними здобутками, викликаючи в душі величезну повагу до себе та свого стилю життя.

Наприкінці серпня у с. Власівка Полтавської області відбулися всеукраїнські змагання — XXII традиційний фестиваль зі спортивного орієнтування серед ветеранів «Майстер», участь в яких взяло близько 200 спортсменів. Результатом

ками першої та другої десятки був настільки щільним за часом, що становив декілька хвилин, а іноді й навіть секунд.

За результатами виступів на середній дистанції змагань вікової категорії Ж-40 були поділені на групу А та групу В для участі у завершальному етапі змагань на довгій дистанції. Зосередившись на дистанції та доклавши максимум зусиль під час її проходження, Леся Свідницька посіла 1 місце в групі В, продемонструвавши найкращий результат на цій дистанції серед українських спортсменок-учасниць вікової категорії Ж-40.

Вітаємо Лесю Свідницьку та всіх наших спортсменів — учасників Чемпіонату світу зі спортивного орієнтування серед ветеранів — Марину Вищуб, Олексія Денисова та Миколу Скуляра з отриманням безцінного міжнародного досвіду участі у змаганнях

виступу 4 южноукраїнських орієнтувальників у цих змаганнях стали 7 медалей різного ґатунку.

1 місце — Леся Свідницька (СК «Олімп» ВП ПАЕС), нічний старт, група Ж-40.

1 місце — Віктор Ляблін (АУП ВП ПАЕС), нічний старт, група Ч-60.

2 місце — Денис Трушков (АУП ВП ПАЕС), нічний старт, група Ч-45.

1 місце — Леся Свідницька (СК «Олімп» ВП ПАЕС), довга дистанція, група Ж-40.

3 місце — Віктор Ляблін (АУП ВП ПАЕС), середня дистанція, група Ч-60.

1 місце — Леся Свідницька (СК «Олімп» ВП ПАЕС), середня дистанція, група Ж-40.

1 місце — Леся Свідницька (СК «Олімп» ВП ПАЕС) за сумою 3-х днів, група Ж-40.

Пишаємося нашими орієнтувальниками та бажаного їм нових спортивних здобутків! У свою чергу южноукраїнський клуб спортивного орієнтування запрошує всіх бажаючих долучитися до активного способу життя, взявши участь наприкінці вересня 2023 року у відкритих місцевих змаганнях, а саме у 3-годинному та 1-годинному рогейні — одному з видів спортивного орієнтування. За більш детальною інформацією щодо участі в цих змаганнях можна звертатися до тренера-викладача СК «Олімп» УСО Лесі Свідницької.

Катерина СПАНЧАК

ДОПОМАГАЄМО — ПЕРЕМАГАЄМО

Третій транш допомоги

Колектив Рівненської АЕС продовжує підтримувати українських захисників. Три квадрокоптери, два з них із тепловізійними камерами, чотири прилади нічного бачення, три далекоміри, дві системи супутникового зв'язку Starlink та автомобіль — на загальну суму понад один мільйон гривень — атомники передали військовим 4 вересня 2023 року.

«Наш підрозділ готується до передислокації в зону бойових дій, чотири прилади нічного бачення та три далекоміри від атомників допоможуть нам при виконанні завдань», — розповів борець 61-го батальйону 104-ї бригади Сил територіальної оборони Юрій.

Оперативно відгукнулися працівники ПАЕС і на звернення від вояків військової частини 3045 Національної гвардії України. Для роти оперативного призначення придбали квадрокоптер та дві системи супутникового зв'язку Starlink.

«Ми зворушені, наскільки швидко, професійно спрацювали волонтери, щоб забезпечити нас цими необхідними приладами. Найближчим часом наш підрозділ рушає на позиції в зону бойових дій і ця техніка, ми впевнені, допоможе нам боронити Україну», — прокоментував командир взводу оперативного призначення Назар.

На Запорізькому напрямку нині захищає Батьківщину працівник турбінного цеху №1 ПАЕС Сергій. П'ять відсотків від своїх зарплат за місяць відрахували колеги із його цеху, аби за ці кошти придбати необхідний йому і побратимам вантажно-пасажирський автомобіль. Найближчим часом буса пофарбують, підготують і доставлять на позиції.

Також атомники передали два квадрокоптери, оснащені тепловізійними камерами, у ті точки фронту, де служать працівники ПАЕС та їхні родичі: на Куп'янський напрямок та для роти протитанково-ракетних комплексів у район Мар'їнки.

Тетяна КОРОВАЙЧУК
Фото Анни МОХНАР

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Поштова адреса редакції:
вул. Хрещатик, 22,
а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Марічка КОРМУШКІНА
Телефон: (044) 205-74-20

Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року

E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

http://www.atomprofspilka.info